

Àwọn Ìkìlò Àfowòṣe - Nọ́nbà Kẹ́rin

Àwọn Ìpìlẹ̀ Ìgbàgbọ̀ àti Èwu Ìgbàgbé: Àwọn Èkọ́ láti inú Àsọtẹ́lẹ̀ àti Itàn

Jeff Pippenger

2023-08-08

Ta ni yòò kọ ní ìmọ̀? Ta ni yòò sì mú kí ó lóye èkọ́? Àwọn tí a ti gba lẹnu omú kúrò, tí a sì ti yà kúrò lódò oyàn.

Nítorí àṣẹ gbọdò wà lóri àṣẹ, àṣẹ lóri àṣẹ; ilà lóri ilà, ilà lóri ilà; níbí diẹ, àti níbẹ diẹ:

Nítorí pẹ̀lú ètè tó n ta gége àti ahòn miiran ni yòò fi sòrò fún àwọn èniyàn yìi. Sí àwọn tí ó sọ fún pé, Èyí ni isinmi tí èyin lè fi mú eni aarẹ sinmi; èyí sì ni itùnú: sùgbón wọn kò fẹ̀ gbó.

Sùgbón ọ̀rọ̀ Olúwa jẹ́ fún wọn àṣẹ lóri àṣẹ, àṣẹ lóri àṣẹ; ilà lóri ilà, ilà lóri ilà; níhìn-ín diẹ, níbẹ diẹ; kí wọn lè lọ, kí wọn sì ṣubú sẹyin, kí a sì fọ̀ wọn, kí a sì dẹkùn mú wọn, kí a sì kó wọn. Isaiah 28:9–13.

A ti tọka sí àwọn ẹ̀sẹ̀ wọnyí láti inú Isaiah léraléra nínú Àwọn Tábilì Habakkuk. Níhìn-ín, mo nílò láti kan fi ọwọ̀ kàn án nikan, kí n mú kókó kan tàbí méjì láti inú àwọn ẹ̀sẹ̀ wọnyí tí a ti sọ tẹ̀lẹ̀ wá, kí n lè fi kún ìjíròrò tí ó wà lówólówó. Àpá iwé yìi fi èniyàn kan hàn tí wọn kùnà nínú idánwò kan, nítorí pé wọn “lọ, wọn sì ṣubú sẹyin, a sì fọ̀ wọn, a sì dẹkùn mú wọn, a sì gbà wọn.” Wọn jẹ́ èniyàn tí wọn kùnà nínú idánwò kan nipa eni tí Olórún yóò gbìyànjú láti “kọ” kí ó “lóye” “ìmò” tàbí “èkọ́.” Ó jẹ́ idánwò kan tí a dá lóri lílọye ibùkún ìmò tí n pọ̀ sí i, nítorí nàà, idánwò kan nàà ni ó ya àwọn ọ̀lọgbón kúrò lódò àwọn èniyàn búburú nínú Danieli orí kejilá, nítorí gbogbo àwọn wòlì fara mọra wọn, wọn sì n tọka sí ọ̀pin ayé. Nínú Danieli kejilá, àwọn “ọ̀lọgbón” lóye, sùgbón àwọn “èniyàn búburú” kò lóye ibùkún ìmò tí n pọ̀ sí i.

A dán àwọn èniyàn inú àyọkà Isaiah wò nípasẹ̀ “ọ̀rọ̀ Oluwa” tí “wọn kò ní gbó.” Àti pé “ọ̀rọ̀ Oluwa” pàtò tí wọn kò, tí ó sì bá ti jẹ́ kí wọn lè “lóye” ibí sí “ìmò,” ni ọ̀fin Bíbélì tí n ṣàlàyé bí a ṣe lè mú àwọn itàn wòlì bára mu ní ọ̀nà tó tó. Àwọn tí n ṣubú nínú àyọkà Isaiah kò ọ̀fin nàà tí ó fi hàn pé, kí a lè lóye itàn wòlì kan, a gbọdò wá ilà nàà “níbí diẹ, níbẹ diẹ.” Ọ̀rọ̀ Oluwa tí ó mú idánwò wá, tí wọn sì kò, ni ọ̀nà ìmúlò yíyan àwọn ilà wòlì láti ibikan àti ibòmíràn, lẹyin nàà kí a sì fi ọ̀kan lára àwọn ilà itàn wòlì tí a yàn nàà lọ ní afiwe pẹ̀lú àwọn ilà itàn wòlì miiran tí n sòrò lóri kókó kan nàà. Àṣeyọ̀rì isapá láti fi ilà lé ilà ní ọ̀nà yìi gbékẹ̀ lé lílo àwọn ọ̀fin tòótó ti itumò àsọtẹ́lẹ̀. Àwọn ọ̀fin wọnyí, tí wọn jẹ́ “àwọn ilàna” pẹ̀lú tí a tún gbọdò kó jọ, sì ni a rí wọn níbí àti níbẹ nínú Bíbélì. Àwọn wúndiá Isaiah tí wọn kuna nínú idánwò nàà, wọn ṣe beẹ̀ nítorí pé wọn gbàgbé ohun pàtàkì jùlọ̀ tí kò yẹ́ kí wọn ti gbàgbé, èyí sì ni pé, itàn máa n tún ara rẹ̀ ṣe.

“A kò ní ohun kankan láti bèrù nípa ojú iwájú, bí kò ṣe pé a ó gbàgbé ọ̀nà tí Olúwa ti fi darí wa, àti èkọ́ Rẹ̀ nínú itàn ìgbésí ayé wa tí ó ti kojá.” Life Sketches, 196.

Olórún kì í ṣe aṣáájú idàrúdàpò, àti pé idí mímulẹ̀ kan fún ọ̀títọ̀ nàà ni pé gbogbo wòlì inú Bíbélì n tọka sí ilà àsọtẹ́lẹ̀ kan nàà. Kì í ṣe pé gbogbo wọn rí àwọn iṣẹ̀lẹ̀ kan nàà pátápátá lóri ilà nàà, sùgbón ìgbà gbogbo, ilà kan nàà ni ó jẹ́ tí àwọn iṣẹ̀lẹ̀ ní ọ̀pin ayé. Àwọn iṣẹ̀lẹ̀ wọnyí ni n ṣáájú

ìpípade àkókò àánú, lẹ̀yìn èyí sì ni àwọn àjàkálẹ̀ àìgbèyìn méje, èyí tí ó parí pẹ̀lú Ìpadàbò Keji ti Kristi. Itàn wòlì kan lè jẹ́ ti àwọn èniyàn olóòótó Ọ̀lórùn nínú ilà itàn nàà, sùgbón ẹ̀rí wòlì miiran lè jẹ́ ti àwọn èniyàn aláìsòótó Ọ̀lórùn, tàbí ti Orílẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà, Fátíkàní, Àjọ Àwọn Orílẹ̀-Èdè, àwọn onìsòwò ayé tàbí Ìsílámù, sùgbón ìgbà gbogbo, ilà kan nàà ni.

Ìhìnrere Èlìjà Malaki, pẹ̀lú àwọn ihìnrere tí a sàfihàn nínú Ìfihàn orí kìní, kẹ̀rìnlá àti kejìdínlógún, àti ihìnrere Dániẹ̀lì mọ̀kànlá àti méjilá, jẹ́ ihìnrere kan nàà pátápátá. Gbogbo wọn ni ilà itàn kan nàà, sùgbón ọ̀kọ̀ọ̀kan wọn ní àfikún pàtàkì tirẹ̀ sí inú itàn nàà.

Ohun tí ó fẹ̀rẹ̀ jẹ́ pé gbogbo èniyàn ló n lóye ní òdì sí nípa ihìnrere àkànṣe nàà ni òtítọ̀ nàà pé a máa n sí i hàn fún àwọn èniyàn Ọ̀lórùn nìkan ní kété sáájú iparí àkókò idánwò èniyàn. Ní mímọ̀ pé ihìnrere àkànṣe nàà máa n kilò nípa iparí àkókò idánwò tí ó sún mọ̀lé nígbà gbogbo, a ó wo bóyá àpẹ̀rẹ̀ tí ó ẹ̀ kedere jùlọ̀ ti iparí àkókò idánwò nínú Bíbẹ̀lì.

Èni tí ó jẹ́ aláìsòdodo, jẹ́ kí ó máa ẹ̀ aláìsòdodo sí i: àti èni tí ó jẹ́ aláìmọ̀, jẹ́ kí ó máa di aláìmọ̀ sí i: àti èni tí ó jẹ́ olódodo, jẹ́ kí ó máa ẹ̀ òdodo sí i: àti èni tí ó jẹ́ mímọ̀, jẹ́ kí ó máa jẹ́ mímọ̀ sí i. Ìfihàn 22:11.

Sáájú kí a tó kẹ̀de òpin àkókò àyẹ̀wò ní ibi mímọ̀ lókè pẹ̀lú ọ̀rọ̀ ẹ̀sẹ̀ kọ̀kànlá, ó yẹ́ kí ìkilò àkànṣe kan, iyeṅ iránṣe àṣotẹ̀lẹ̀ láti inú iwé Ìfihàn tí a ti sí sílẹ̀ fún àwọn ọ̀mọ̀-ẹ̀yìn Ọ̀lórùn, wá.

Ó sì wí fún mi pé, Má ẹ̀ di in àwọn ọ̀rọ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ iwé yìí mọ̀: nítorí àkókò nàà ti sún mọ̀. Èni tí kò ẹ̀ olódodo, jẹ́ kí ó máa ẹ̀ àìsòdodo sí i: èni tí ó sì jẹ́ aláìmọ̀, jẹ́ kí ó máa jẹ́ aláìmọ̀ sí i: èni tí ó sì jẹ́ olódodo, jẹ́ kí ó máa ẹ̀ olódodo sí i: èni tí ó sì jẹ́ mímọ̀, jẹ́ kí ó máa jẹ́ mímọ̀ sí i. Ìfihàn 22:10, 11.

Yòò sí iránṣe àṣotẹ̀lẹ̀ àkànṣe kan tí àwọn èniyàn Ọ̀lórùn yòò mò dájú diẹ̀ sáájú àwọn àjàkálẹ̀ àìkẹ̀yìn méje. Nígbà tí “àkókò nàà ti sún mọ̀,” “àṣotẹ̀lẹ̀ iwé yìí” (àṣotẹ̀lẹ̀ Ìfihàn) tí a ti dì mọ̀ ni a òò tí sílẹ̀. Àṣotẹ̀lẹ̀ kan soṣo nínú iwé Ìfihàn tí a ti dì mọ̀ ni àṣotẹ̀lẹ̀ àwọn àrà méje nàà.

Mo sì rí angẹ̀lì alágbára miiran tí ó sọ̀kalẹ̀ láti ọ̀run wá, a fi àwọ̀sánmọ̀ wọ̀ ọ̀: ọ̀sùmàrẹ̀ sì wá lórí rẹ̀; ọ̀jú rẹ̀ sì dàbí ọ̀rùn, ẹ̀sẹ̀ rẹ̀ sì dàbí ọ̀wọ̀ iná: Ó sì ní iwé kékeré kan tí a sí ní ọ̀wọ̀ rẹ̀: ó sì gbé ẹ̀sẹ̀ ọ̀tún rẹ̀ lé òkun, àti ẹ̀sẹ̀ ọ̀sì rẹ̀ lé ilẹ̀, Ó sì kẹ̀ pẹ̀lú ohùn nílá, gẹ̀gẹ̀ bí kìnńiún tí n kẹ̀ ramúramù: nígbà tí ó sì kẹ̀, àwọn àrà méje sọ̀ ohùn wọn jáde. Nígbà tí àwọn àrà méje nàà sì ti sọ̀ ohùn wọn jáde, mo fẹ́ kọ̀ ọ̀ sílẹ̀: mo sì gbọ̀ ohùn kan láti ọ̀run wí fún mi pé, Di ohun tí àwọn àrà méje nàà sọ̀, má sì ẹ̀ kọ̀ wọn sílẹ̀. Ìsípáyá 10:1–4.

Kí àkókò idánwò èniyàn tó parí pátápátá, nígbà tí “àkókò ti sún mọ̀ tòsí,” ìṣíṣí idìdì òtítọ̀ àkànṣe kan nínú Bíbẹ̀lì yòò wáyé, tí yòò fi “àwọn nńkan tí ó gbọ̀dọ̀ ẹ̀lẹ̀ láipẹ̀” hàn. Ángẹ̀lì alágbára tí a sọ̀rọ̀ nípa rẹ̀ nínú Ìfihàn mẹ̀wáá ni Jésù Kristi, èni tí ó kígbe bí Kìnńiún.

“Ángẹ̀lì alágbára tí ó kọ̀ Jóhánù kò kéré jù Jésù Kristi lọ̀ gẹ̀gẹ̀ bí Èni tí í ẹ̀. Ídúró Rẹ̀ tí Ó fi ẹ̀sẹ̀ ọ̀tún Rẹ̀ lé orí òkun, tí Ó sì fi ẹ̀sẹ̀ ọ̀sì Rẹ̀ lé ilẹ̀ gbígbe, n fi ipa tí Ó n kó nínú àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ ikẹ̀yìn ìjọ̀ nílá pẹ̀lú Sátàní hàn. Ipo yìí n tọ̀ka sí agbára àti àṣe alákòso Rẹ̀ lórí gbogbo ayé. Ìjọ̀ nàà ti n túbọ̀ lágbára sí i, tí ó sì n di èyí tí a ti pinnu lé lórí jù lọ̀ láti iran dé iran, yòò sì bá a lọ̀ bẹ̀ tí tí di àwọn ìṣẹ̀lẹ̀ iparí, nígbà tí ìṣè àgbàyanu àwọn agbára òkùnkùn yòò dé ibi gíga rẹ̀. Sátàní, ní ìṣọ̀kan pẹ̀lú àwọn èniyàn búburú, yòò tan gbogbo ayé àti àwọn ìjọ̀ tí kò gba ìfẹ̀ òtítọ̀ jẹ̀. Sùgbón

ángèlì alágbára náà n' béeṛè àkíyèsí. Ó kẹ̀ pẹ̀lú ohùn ílá. Ó ní láti fi agbára àti àṣẹ̀ ohùn Rẹ̀ hàn fún àwọn tí wọn ti darapọ̀ mọ̀ Sàtani láti tako òtítító.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Ní òpin, àwọn “ìjọ” tí “Satani” n' tàn jẹ̀ ní a tàn jẹ̀ nítorí pé wọn kò gba ìfẹ̀ “òtítító.” Ọ̀rọ̀ náà, “òtítító,” nínú ẹ̀ṣẹ̀ yẹn láti inú Keji Tẹ̀salóníkà tí Sister White ṣẹ̀ṣẹ̀ tọ̀ka sí, ni ọ̀rọ̀ Gíríkí àkókó tí a ti mú jáde láti inú ọ̀rọ̀ Héberù tí a túmọ̀ sí “òtítító,” èyí tí a kó pọ̀ pẹ̀lú lẹ̀tà Héberù mẹ̀ta, tí ó sì n' ṣàpẹ̀ṣẹ̀ Alfa àti Omega. Ẹ̀ ṛí Bíbẹ̀lì kankan wà pé òtítító tí ó ní ìbáṣepọ̀ pẹ̀lú òfin itọ̀kasí àkókó, tí ó dúró fún àbùdá kan nínú ìwà Kristi, ni òtítító náà tí a kọ̀ sílẹ̀, tí ó sì mú itànje líle jáde ní àbájáde?

Ẹ̀gbọ̀n nísinsin yíí, a n' bẹ̀ yín, èyin ará, nípa ìbòwò Olúwa wa Jẹ̀sù Kristi, àti nípa àkójọ̀pọ̀ wa sọ̀dọ̀ rẹ̀, kí a má ṣe mú yín yára m̀ nínú ọ̀kàn, tàbí kí a má ṣe dá yín lóró, yálá nípa ẹ̀mí, tàbí nípa ọ̀rọ̀, tàbí nípa lẹ̀tà bí ẹ̀ni pé láti ọ̀dọ̀ wa ni, bí ẹ̀ni pé ojọ̀ Kristi ti sún mólẹ̀. Kí ẹ̀nikẹ̀ni má ṣe tan yín jẹ̀ ní ọ̀nà kankan: nítorí ojọ̀ náà kì yóò dé, bí kò ṣe pé ìṣòtẹ̀ kókó dé, kí a sì fihàn ènìyàn ẹ̀ṣẹ̀ náà, ọ̀mọ̀ iparun; ẹ̀ni tí n' tako tí ó sì n' gbé ara rẹ̀ ga ju gbogbo ohun tí a n' pè ní Ọ̀lórún lẹ̀, tàbí ohun tí a n' bọ̀; tó bẹ̀ èyí tí ó fì jókòó nínú tẹ̀npìlì Ọ̀lórún bí Ọ̀lórún, tí ó n' fi ara rẹ̀ hàn pé ọ̀un ni Ọ̀lórún. Ẹ̀ kò ha rántí pé, nígbà tí mo ṣì wà pẹ̀lú yín, mo sọ̀ ǹkan wònyí fún yín? Ní báyí sí ni ẹ̀ mọ̀ ohun tí n' dí i mólẹ̀, kí a lè fihàn án ní àkókò tirẹ̀. Nítorí àṣírí ìwà àìlòfin ti bẹ̀rẹ̀ ìṣẹ̀ rẹ̀ tẹ̀lẹ̀: ẹ̀gbọ̀n ẹ̀ni tí ó n' di i mólẹ̀ nísinsin yíí yóò máa di i mólẹ̀, tí tí a ó fì mú un kúrò lójú ọ̀nà. Nígbà náà ni a ó fihàn ẹ̀ni búburú náà, ẹ̀ni tí Olúwa yóò fì ẹ̀mí ẹ̀nu rẹ̀ run, tí yóò sì pa á nípa ìmólẹ̀ ìbòwò rẹ̀: àní ẹ̀ni náà, tí ìbòwò rẹ̀ wà gẹ́gẹ̀ bí ìṣẹ̀ Satani pẹ̀lú gbogbo agbára àti àmi àti ìṣẹ̀ iyanu ẹ̀ké, àti pẹ̀lú gbogbo itànje àìṣòdodo nínú àwọn tí n' ṣẹ̀gbé; nítorí pé wọn kò gba ìfẹ̀ òtítító, kí a lè gbà wọn là. Nítorí èyí ni Ọ̀lórún yóò fì rán ìṣìnà líle sí wọn, kí wọn lè gba irọ̀ gbọ̀: kí a lè dá gbogbo àwọn tí kò gbà òtítító gbọ̀ lẹ̀bi, ẹ̀gbọ̀n tí wọn ní inú dídùn nínú àìṣòdodo. 2 Tẹ̀salonika 2:1–12.

A ti tọ̀ka sí ẹ̀ṣẹ̀ yíí láti inú Thessalonians ní ọ̀pọ̀ ìgbà nínú Àwọn Tẹ̀ṣẹ̀bù Háábákúkù, nítorí náà àlàyé kúkúru nikan ni a ó ṣe ní àkókò yíí. Ohun tí Sister White pé ní “ìṣe àgbàyanu Satani” ni Pọ̀ọ̀lù pé ní “ìṣiṣe Satani pẹ̀lú gbogbo agbára àti àwọn àmi àti àwọn ìṣe iyanu ẹ̀ké.” Ìṣe itànje tí Sister White àti Pọ̀ọ̀lù tọ̀ka sí bẹ̀rẹ̀ ní òfin Ọ̀jọ̀-Àìkú ní Orílẹ̀-èdè Amẹ̀ríkà.

“Nípa àṣẹ̀ tí yóò fì mú ìdásílẹ̀ Ìjọ̀ Pápáṣẹ̀ ṣiṣe ní itakò sí òfin Ọ̀lórún, orílẹ̀-èdè wa yóò ya ara rẹ̀ kúrò ní òdodo pátápátá. Nígbà tí Pírótẹ̀sítántì yóò na ọ̀wọ̀ rẹ̀ kojá iwòn àarin láti di ọ̀wọ̀ agbára Róòmù mú, nígbà tí yóò tẹ̀ sí òkè ọ̀gbun láti bá Ẹ̀mí-Èké ní ìfọ̀wọ̀sowọ̀pọ̀, nígbà tí, lábẹ̀ agbára ìṣòkan mẹ̀ta yíí, orílẹ̀-èdè wa yóò kọ̀ gbogbo ilàna Orílẹ̀-èdè rẹ̀ sílẹ̀ gẹ́gẹ̀ bí ìjọ̀ba Pírótẹ̀sítántì àti olómìnira, tí yóò sì pèsè ọ̀nà fún itànkálẹ̀ irọ̀ àti itànje ti Pápáṣẹ̀, nígbà náà ni a lè mọ̀ pé àkókò ti dé fún ìṣe iyanu Satani, àti pé òpin ti sún mólẹ̀.” Testimonies, ìdìpọ̀ 5, 451.

Nínú abala yíí nínú Tẹ̀salóníkà, tí à n' gbé yẹ̀ wò, Pọ̀ọ̀lù fì ọ̀rọ̀ mẹ̀rin ọ̀tọ̀tọ̀ dá pọ̀opù mọ̀ ní ìgbèyìn ayé. Pọ̀opù ni “ẹ̀ni ẹ̀ṣẹ̀,” ọ̀un ni “ọ̀mọ̀ iparun,” ọ̀un ni “àṣírí àìṣòdodo” àti “Ẹ̀ni Burúkú náà.” Pọ̀ọ̀lù tún fún wa ní diẹ̀ lára àwọn àbùdá mìíràn ti pọ̀opù yàtọ̀ sí orúkọ mẹ̀rin wònyí, nítorí ó jẹ̀ kí a mọ̀ pé pọ̀opù, (ẹ̀ni tí ó ṣì jẹ̀ ẹ̀ni ojọ̀ iwájú ní àṣìkò Pọ̀ọ̀lù) “yóò farahàn ní àkókò tirẹ̀.”

Pọ̀opù náà “yóò farahàn ní àkókò tirẹ̀,” àti ẹ̀rì Bíbẹ̀lì tí ó hàn gbangba jùlọ̀, bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé kì í ṣe òtítító Bíbẹ̀lì kan ṣoṣo; òtítító Bíbẹ̀lì tí ó hàn gbangba jùlọ̀ pé pọ̀opù ìjọ̀ Róòmù ni aṣòdì sí Kristi nínú àṣọ̀tẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì ni a ti fì ìdásílẹ̀ múlẹ̀ nípa àwọn itọ̀kasí méje ọ̀tọ̀tọ̀ tí ó sì tààrà nínú Bíbẹ̀lì tí n' tọ̀ka

sí “àkókò” tí ipò pòòpù yòò fi jòba lórí ayé, iyẹn gan-an ni “àkókò” tí èdá èniyàn n pè ní Àwọn Ojò Òkùnkùn. Bíbélì fi pòòpù hàn gégé bí ipò pòòpù nípa pípa àkókò “àkókò” náà mò leraléra pèlú itókasi sí igbà pátó náà, láti ọdún 538 títí di 1798, tí ipò pòòpù yòò fi jòba lórí ayé. Pòòlù sọ pé yòò farahàn ní àkókò tirẹ.

Paulu pèlú tọka sí i pé pòòpù ni ẹnì náà tí “ó lòdì sí, tí ó sì gbé ara rẹ ga ju gbogbo ohun tí a n pè ní Ọlórùn, tàbí tí a n bọwọ fún; bẹẹ ni, gégé bí Ọlórùn, ó jókòó nínú tẹnpilì Ọlórùn, ní fifi ara rẹ hàn pé òun ni Ọlórùn.” Láàárín àwọn nńkan miiran, èyí fi hàn pé aṣòdì sí Kristi nínú àṣotẹlẹ̀ Bíbélì jẹ ààmì ẹ̀sìn. Kí í ẹ̀ Hítílà, tàbí Alẹ́kisándà Nílá. Èyí tún dín idánimọ̀ pòòpù náà kù síwájú sí i, nítorí kí í ẹ̀ aláṣẹ̀kà ẹ̀sìn lásán ni, sùgbón aláṣẹ̀kà ẹ̀sìn tí n jẹwọ̀ pé òun wà nínú tẹnpilì Ọlórùn. Aṣòdì sí Kristi n sọ pé òun jókòó ní inú ijo Kristeni.

Gégé bí Pòòlù àti Dániẹ̀lì ti sọ, nígbà tí pòòpù bá wà nínú ijo Kristeni tí ó n jẹwọ̀ rẹ, ó n fi iwà Sátáni hàn, ẹnì tí ó fẹ̀ jókòó lórí itẹ̀ Ọlórùn, kí a sì gbé e ga ju ohun gbogbo lọ. Mo sọ pé Pòòlù àti Dániẹ̀lì, nítorí púpọ̀ nínú àwọn akọ̀làyé Bíbélì mò pé nígbà tí Pòòlù fi hàn pé ọkan lára àwọn àbùdà pòòpù ni pé ó jẹ̀ onímọ̀tara-ẹ̀ni-nikan pátápátá, pé Pòòlù kan n tọka sí àpẹ̀júwe Dániẹ̀lì nípa pòòpù nínú Dániẹ̀lì orí kọ̀kànlá, níbi tí Dániẹ̀lì ti kọ̀ sílẹ̀ pé:

“Ọba yòò sì ẹ̀ gégé bí ifẹ̀ ara rẹ; yòò sì gbé ara rẹ ga, yòò sì fi ara rẹ ga ju gbogbo ọlórùn lọ, yòò sì sọ ohun iyanu sí Ọlórùn àwọn ọlórùn; yòò sì ẹ̀ aṣeyọ̀rí títí ibínú yòò fi pé: nítorí ohun tí a ti pinnu yòò ẹ̀. Danieli 11:36.

Nígbà tí Pòòlù bá sọrọ̀ nípa iwà amúnikún ara pòòpù, ó tún ọ̀rọ̀ ẹ̀sẹ̀ Dániẹ̀lì sọ, ó sì kẹ̀de pé pòòpù ni ẹnì tí “ó n tako, tí ó sì n gbé ara rẹ ga ju gbogbo ohun tí a n pè ní Ọlórùn lọ, tàbí tí a n bọwọ fún; tó fi jẹ̀ pé òun gégé bí Ọlórùn jókòó nínú tẹnpilì Ọlórùn, ní fifi ara rẹ hàn pé òun ni Ọlórùn.” Ẹ̀sẹ̀ inú Dániẹ̀lì tí ó n fi iwà papacy hàn tún tọka sí “àkókò” tí a pèsè láti “fi hàn” pé papacy ni aṣòdì sí Kristi, gégé bí ó ti sọ pé papacy yòò “ṣàṣeyọ̀rí” títí “ibínú yòò fi parí.”

“Ìbínú” náà parí ní ọdún 1798, nítorí náà Dániẹ̀lì nínú ẹ̀sẹ̀ náà (bí ó tilẹ̀ jẹ̀ pé èyí kí í ẹ̀ ọkan lára àwọn ibi méje tó hàn gbangba nínú àwọn iwé Dániẹ̀lì àti Ifihàn níbi tí a ti mẹnuba itàn ọdún 1260), sibẹ̀ ó ẹ̀ idánimọ̀ agbára pòòpù ní tààrà, ó sì tọka sí i pé ó gba “ogbé ikú,” gégé bí Jòhánù ẹ̀ pè é, ní ọdún 1798. Ní báyií, ẹ̀sẹ̀ náà ẹ̀ idánimọ̀ ọ̀pin àkókò isàkóso pòòpù, bí kò tilẹ̀ ẹ̀ idánimọ̀ ipèyà àkókò isàkóso náà.

Nínú ẹ̀sẹ̀ náà, Pòòlù tún ẓáfihàn agbára kan tí yòò dí ẹ̀gbé àlùfáà pàápàá lówọ̀ láti gba àkóso ayé ní ọdún 538, nígbà tí ó sọ pé àwọn ará Tẹ̀salóníkà tí ó n kòwé sí ti mò ọ̀títọ̀ pátó yií tẹ̀lẹ̀. Ó bèèrè ibèèrè náà pé, “Ẹ̀ kò ha rántí pé, nígbà tí mo sì wà pèlú yín, mo sọ nńkan wọ̀nyí fún yín?” Ó rán wọn létí pé wọn ti mò ohun tí “n di í mú” (ní itumọ̀ pé, n dá a dúró) fún ẹ̀gbé àlùfáà pàápàá náà títí yòò fi “farahàn ní àkókò tirẹ.” Agbára tí ó ẓáájú, tí ó sì dènà ẹ̀gbé àlùfáà pàápàá náà kúrò nínú gbígba àkóso ayé ni agbára tí ó wà lórí àkóso ayé nígbà tí Pòòlù kọ̀ lẹ̀tá náà. Róòmù abọ̀rìṣà ni. Pòòlù kọ̀ pé a ọ̀ò “mú un kúrò lójú ọ̀nà” kí ẹ̀gbé àlùfáà pàápàá lè gba àkóso ayé.

Ìmòye yií gan-an ni ó mú William Miller mò pé agbára tí a ẓàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ gégé bí “ojoojúmọ̀” nínú iwé Dániẹ̀lì ni Romu kẹ̀fẹ̀rí. Àdífẹ̀ntìsì gbà pé àtòpọ̀ náà, àti nítorí náà gbogbo àwọn imòye àṣotẹlẹ̀ William Miller, ni a kọ̀ lé lórí imòye rẹ̀ nípa àwọn iwé Dániẹ̀lì àti Iṣípáyá, àti pé àwọn iwé méjèjì

wònyí n sòrò nípa àwọn agbára apanirun méjì, iyeṅ Romu kẹ̀fẹ̀rí àti Romu pápà. Nínú eṣẹ̀ nàà nínú Teṣalonika Miller, tí ó ti mò tẹ̀lẹ̀ pé (gégé bí gbogbo àwọn Pírótésítàntì ẹ̀ mọ̀ ní ojò rẹ̀, pé pòòpù ni aṣòdì sí Kristi); nígbà tí ó rí i pé Romu kẹ̀fẹ̀rí ni agbára ìtàn tí ó ǻájú ǻ̀sàkòso pápà, àti pé Pòòlù ti sọ̀ pé a gbòdò mú Romu kẹ̀fẹ̀rí kúrò kí papacy tó gun orí itẹ̀ ayé, nígbà nàà ni ó so èyí pò mò iwé Dániẹ̀lì àti “ojoojúmọ̀,” níbi tí a ti tọ̀ka sí i leṣemeta pé a gbòdò “mú ojoojúmọ̀ kúrò” kí papacy tó gba ìdarí ayé. Èrì Pòòlù jẹ́ kí Miller rí i pé Romu kẹ̀fẹ̀rí ni “ojoojúmọ̀” Dániẹ̀lì, àti lẹ̀yìn nàà ó lè mò pé àwọn agbára apanirun méjì Dániẹ̀lì jẹ́ Romu kẹ̀fẹ̀rí àti Romu pápà. Òtítọ̀ yìi ni ó dúró gégé bí ipilẹ̀ ǻ̀sìsẹ̀ Millerite. Àdífẹ̀ntìsì lónií dájú pé wọn kọ̀ ǻ̀sẹ̀ Miller sílẹ̀, sùgbọ̀n wọn sì lóye pé àkótán yìi nípa bí Miller ẹ̀ daḡbà nínú ìmòye rẹ̀ nípa “ojoojúmọ̀” nínú Dániẹ̀lì fi hàn pé agbára tí Pòòlù wí pé ó “dí” ìdide agbára pápà mú títí a fi yọ̀ ọ̀ kúrò, iyeṅ Romu kẹ̀fẹ̀rí, ni itùpalẹ̀ tó tọ̀ nípa èrò Miller lórí àwọn kókò-òrò wònyí.

Pèlú òtítọ̀ pé “ìrúbo ojoojúmọ̀” nínú iwé Dániẹ̀lì jẹ́ ààmì Róòmù keferi tí ó ǻájú ìjọba Róòmù ti pòòpù, èyí tí Dániẹ̀lì ti ǻ̀fihàn gégé bí ohun ìrira ìdahoro, Miller lè mò àwọn àsikò àsoṭẹ̀lẹ̀ tí ó ní i ẹ̀ ẹ̀ pèlú àwọn ìjọba inú àsoṭẹ̀lẹ̀ Bíbẹ̀lì; bí a sì ti là ọ̀kàn rẹ̀ sí àwọn ìmọ̀lára wònyí, ó ǻ̀kọ̀jọ̀ ọ̀wọ̀ àtoṣoṣo àwọn òtítọ̀ kan tí ó dúró gégé bí ipilẹ̀ Adventism. Àwọn òtítọ̀ wònyí ni a fi mọ̀lẹ̀ lórí àwọn tábilì méjì ti àwọn shàtì aṣájú-ona 1843 àti 1850. Àwọn òtítọ̀ wònyí ni ipilẹ̀ Adventism, wọn sì dá lórí ìmò idánimò “àkókò.” Ìtàn nípa ìgbà tí a fi àwọn ipilẹ̀ nàà sí ipò jẹ́ ọ̀kan pàtàkì nínú ìjíròrò lórí Àwọn Tábilì Habakkuk.

Ohun tí a kò tọ̀ka sí nínú Àwọn Tábilì Habakkuk ni pé àwọn ipilẹ̀ tí a dá lórí àkókò mú ǻ̀sètò kan jáde tí ó pèsè iwòye tí ó ẹ̀ ẹ̀ pàtàkì fún iran ikeyin láti mò pé àwọn òtítọ̀ kan wà tí a ǻ̀pẹ̀rẹ̀ gégé bí àwọn ipilẹ̀. Òtítọ̀ àkókò kan wà tí ó jẹ́ ọ̀kúta àkókò pátápátá tí a gbé sínú ipilẹ̀ nàà, sùgbọ̀n “ìgbà gbogbo” nínú iwé Dániẹ̀lì kì í ẹ̀ ẹ̀ òtítọ̀ àkókò Miller. Òtítọ̀ tí yòò di ọ̀kúta àkókò nínú ipilẹ̀ nàà tí a gbé Miller dide láti kọ̀ ni “àwọn ìgbà méje” ti Lefitiku m̀erindínlògbòn, sùgbọ̀n láisì òtítọ̀ “ìgbà gbogbo,” Miller kì yòò ti mò ǻ̀sètò àsoṭẹ̀lẹ̀ tí ó nílò láti mò kí ó lè gbé iranṣẹ̀ àngẹ̀lì àkókò kalẹ̀. ǻ̀sètò rẹ̀ ni fifi àsoṭẹ̀lẹ̀ sí ojú-iwòye àwọn agbára méjì tí n sọ̀ di ahoro. Miller n bá dragoni nàà sòrò (Romu keferi) àti ẹ̀ranko nàà (pápási). Àngẹ̀lì kẹ̀ta n bá dragoni nàà sòrò (Àwọn Orilẹ̀-Èdè Aṣọ̀kan), ẹ̀ranko nàà (pápási), àti wòlìi èké nàà (Orilẹ̀-Èdè Amẹ̀ríkà).

Bí ẹ̀ni kan bá gba gbogbo àwọn àsoṭẹ̀lẹ̀ àkókò—kì í ẹ̀ ẹ̀ diẹ̀ nínú wọn, bí kò ẹ̀ ẹ̀ gbogbo wọn—tí àwọn omọ̀ Miller gbé kalẹ̀ lórí àwọn àtẹ̀ ǻ̀sájú mímọ̀ méjèjè, ẹ̀ni nàà yòò ní láti ǻ̀wádìi àwọn òtítọ̀ wònyen fúnra rẹ̀. Báwo ni iwọ̀ yòò ẹ̀ lè gba wọn, bí o kò bá tii ǻ̀yèwò wọn rí? Bí àwọn ẹ̀ni tí n ǻ̀wádìi àwọn òtítọ̀ ipilẹ̀ bá mú àwọn òtítọ̀ wònyen jẹ́ ojúse tiwọn fúnra wọn láti dán wò, tí wọn sì lẹ̀yìn nàà gba gbogbo àwọn òtítọ̀ wònyen, nígbà nàà ni wọn ti kọ̀ lé orí Àpáta, kì í ẹ̀ ẹ̀ lé orí iyanrin.

“È jẹ́ kí àwọn tí ó dúró gégé bí olùṣọ̀ Olòrun lórí ògiri Sioni jẹ́ ọ̀kúnrin tí ó lè rí àwọn ewu kí wọn tó dé ọ̀dọ̀ àwọn èniyan,—àwọn ọ̀kúnrin tí ó lè yàtò láààrin òtítọ̀ àti àṣiṣe, ọ̀dodo àti àìṣòdodo.

“A ti mú ikilọ̀ wá: A kò gbòdò jẹ́ kí ohunkóhun wólẹ̀ tí yòò da ipilẹ̀ ìgbàgbọ̀ rú, èyí tí a ti n kọ̀ lé lórí láti ìgbà tí ihinrere nàà ti dé ní 1842, 1843, àti 1844. Mo wà nínú ihinrere yìi, àti láti ìgbà nàà ni mo ti dúró níwájú ayé, ní ǻ̀sòtítọ̀ sí ìmọ̀lẹ̀ tí Olòrun ti fi fún wa. A kò ní pinnu láti yọ̀ eṣẹ̀ wa kúrò lórí pẹ̀pẹ̀ tí a fi wọn sí, bí a ẹ̀ n wá Oluwa lójọ̀ dé ojò pèlú àdúrà àtòkànwá, tí a sì n wá ìmọ̀lẹ̀. Ẹ̀ ẹ̀ rò pé mo lè fi ìmọ̀lẹ̀ tí Olòrun ti fi fún mi sílẹ̀? Ó gbòdò rí bí Àpáta Àinipekun. Ó ti

ń tọ mi sọ̀nà láti ìgbà tí a ti fi í fún mi.” Review and Herald, April 14, 1903.

Kí àwọn tí yóò gbọ̀ lẹ̀ ẹ̀ ẹ̀ àyẹ̀wò àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò nínú ìtàn àwọn Millerite, ó béèrè یشه́ wíwo àwọn àkókò ìtàn tí àwọn àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò nàà ń sojú. Èyí ń sàfihàn یشه́ fífí àwọn یشه́lẹ̀ hàn lórí ilà-àkókò. Nígbà tí akẹ̀kọ̀ọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ bá ti dé ipò iwádií níbi tí ó ti ń ka àwọn àkókò àsọtẹ̀lẹ̀ wọ̀nyí sí, tí àwọn Millerite ti dá wọn mọ̀ láti inú Bíbẹ̀lì, tí akọ̀sílẹ̀ ìtàn sì tún ti jẹ́rìí sí wọn lẹ́yìn nàà, yóò wà ní ipò láti mọ̀ pé ìtàn tí ó wà ní ibèrẹ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò nàà ń sàpẹ̀rẹ̀ ní ti àmì ìtàn tí ó wà ní òpin àsọtẹ̀lẹ̀ kan nàà. Láti ojú-iwòye yẹ̀n, akẹ̀kọ̀ọ̀ nàà gbọ̀dọ̀ kọ̀ pé ìtàn máa ń tún ara rẹ̀ ẹ̀. Pẹ̀lú òye yẹ̀n ní ipò rẹ̀, ó tún yẹ̀ kí ó rí i pé Jẹ̀sù ń fi òpin hàn nípasẹ̀ ibèrẹ̀.

Àti inú ilà àsọtẹ̀lẹ̀ wòlìi ti àsọtẹ̀lẹ̀ tí ó ń sàfihàn òpin ayé gégé bí “kíkó tẹ̀npìlì,” akẹ̀kọ̀ọ̀ gbọ̀dọ̀ mọ̀ pé òkúta iparí kan wà ní ikeyìn tí a fi lé orí tẹ̀npìlì tí a kọ̀ sórí ipilẹ̀. Ó yẹ̀ kí ó wá rí i pé ipilẹ̀ tẹ̀npìlì tí a lò Miller láti mú wá sí imọ̀lẹ̀ (èyí tí ó dúró fún Jesu Kristi, nítorí kò sí ipilẹ̀ miiran tí a lè fi lélé ju Jesu Kristi lọ), jẹ̀ ipilẹ̀ tí a kọ̀ lórí àkókò àsọtẹ̀lẹ̀. Nítorí Jesu ń fi ibèrẹ̀ sàlàyé òpin, akẹ̀kọ̀ọ̀ nàà yẹ̀ kí ó tún rí i pé òkúta iparí, òkúta ikeyìn lórí tẹ̀npìlì—gbọ̀dọ̀ bá ipilẹ̀ mu ní afiwe. Ipilẹ̀ tẹ̀npìlì fún Miller jẹ̀ àkókò àsọtẹ̀lẹ̀, sùgbọ̀n bí ó tilẹ̀ rí bẹ̀, Jesu Kristi ni ipilẹ̀ nàà.

Gégé bí oore-òfẹ̀ Olórùn tí a fi fún mi, gégé bí ológbón akólé ilé, èmi ti fi ipilẹ̀ lélé, ẹ̀lòmíràn sì ń kólé lé e lórí. Sùgbọ̀n kí olúkúlùkù kí ó kiyèsára bí ó ti ń kólé lé e lórí. Nítorí kò sí ipilẹ̀ miiran tí ẹ̀nikẹ̀ni lè fi lélé ju èyí tí a ti fi lélé lọ, èyí tí í ẹ̀ Jesu Kristi. 1 Kórínti 3:10, 11.

Paulu ń fi یشه́ rẹ̀ hàn gégé bí ikólé tẹ̀npìlì kan, èyí tí òun fi ipilẹ̀ rẹ̀ lélé, tàbí ibèrẹ̀ rẹ̀. Òun ni àpósítẹ̀lì sí àwọn Keferi, a sì lò ó láti fi ipilẹ̀ ijọ̀ Kristẹ̀ni lélé. Nínú àyọ̀kà kan nàà, Paulu tún fi hàn pé ara wa ni tẹ̀npìlì Èmí Mímọ̀. Tẹ̀npìlì Solomoni àti ibi mímọ̀ láti aginjù nàà sì wà pẹ̀lú, tí gbogbo wọn ní àwọn ipilẹ̀, tí a sì sàfihàn gbogbo wọn gégé bí Jesu Kristi. Ipilẹ̀ tí a lò Miller láti gbé kalẹ̀ ni tẹ̀npìlì Adventismu, ipilẹ̀ tẹ̀npìlì nàà sì dájú pátápátá pé Jesu Kristi ni; sùgbọ̀n ní pátó jù bẹ̀è lọ, òun ni tẹ̀npìlì tí a fi àwọn ohun èlò ẹ̀mí àti ti àsọtẹ̀lẹ̀ kọ̀.

Nítorí nàà, òkúta àgbélékè nàà pẹ̀lú gbọ̀dọ̀ jẹ̀ Jẹ̀sù Kristi, sùgbọ̀n òkúta àgbélékè nàà pẹ̀lú gbọ̀dọ̀ ní òfin àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò kan nínú ara rẹ̀, nítorí a fi یشه́mọ̀ àwọn òfin kan fún Miller, èyí tí ó ní òfin àkókò àwọn Millerite, èyí tí í ẹ̀ ilàna “òdún-fún-ojo-kan.” Láí sí òfin nàà, kò sí imúmọ̀ àsọtẹ̀lẹ̀ àkókò, nítorí nàà kò sí ipilẹ̀. Gbọ̀dọ̀ wà ní òpin ẹ̀lẹ̀gbẹ̀ rẹ̀ tí yóò sojú fún Jẹ̀sù Kristi (Ipilẹ̀), tí yóò jẹ̀ òfin àkókò nínú àkọ̀jọ̀pọ̀ àwọn òfin kan tí ń fídí Ifihàn Jẹ̀sù Kristi múlẹ̀. Òfin nàà, dájúdájú, ni òfin “ìkókó itókasi”, tí ń sojú fún ànímọ̀ iwà Kristi tí ó ń so òpin di mímọ̀ láti ibèrẹ̀.

Nínú 2 Tesalóníkà, àwọn tí kò gba ifẹ̀ òtítọ̀ láti lè rí ìgbàlà, kọ̀ òtítọ̀ sílẹ̀ gégé bí ọ̀rọ̀ Gíríikì tí a mú sojú rẹ̀, èyí tí a yọ̀ láti inú ọ̀rọ̀ Héberù tí a dá pẹ̀lú létà méta, tí a sì tùmọ̀ sí “òtítọ̀” nínú Májẹ̀mú Láíláí. Egbé tí ń gba ìtanràn líle nàà, nítorí pé wọn gba irọ̀ gbọ̀, kọ̀ láti pada sí àwọn ọ̀nà àtíjọ̀, àwọn ipilẹ̀ Adventism gégé bí a ti sàfihàn wọn lórí àwọn àtẹ̀ sacred méjì. Nítorí nàà, nínú ẹ̀sẹ̀ tí a ti ń gbé yẹ̀ wò fún ìgbà diẹ̀ bá yí ni a ti sọ̀ pé:

“Ángẹ̀lì alágbára tí ó kọ̀ni fún Jóhánù kí í ẹ̀ ẹ̀lòmíràn bí kò ẹ̀ Jẹ̀sù Kristi. Bí Ó ẹ̀ fi ẹ̀sẹ̀ ọ̀tún Rẹ̀ lé orí òkun, tí Ó sì fi ẹ̀sẹ̀ òsì Rẹ̀ lé orí ilẹ̀ gbígbe, ń fi ipa tí Ó ń kó nínú àwọn یشه́lẹ̀ ikeyìn ijà ńlá pẹ̀lú Sátàni hàn. Ipò yíi ń tọ̀ka sí agbára àti àşẹ̀ gíga-gíga Rẹ̀ lórí gbogbo ayé. Ijà nàà ti máa ń túbọ̀ lágbára sí i, tí ó sì túbọ̀ di mímú-sinşin láti iran dé iran, yóò sì bá a lọ bẹ̀è tí tí dé àwọn یشه́lẹ̀ iparí, nígbà tí یشه́ àgbéléwòn àwọn agbára òkùnkùn yóò dé ibi gíga jù lọ. Sátàni, ní یشه́kan

pèlú àwọn èniyàn búburú, yòò tan gbogbo ayé àti àwọn ijọ tí kò gba ifẹ́ òtító je. Sùgbón àngẹ̀lì alágbára nàà n bẹ̀rè àkíyèsí. Ó kẹ̀ pèlú ohùn nílá. Ó ní láti fi agbára àti àṣẹ̀ ohùn Rẹ̀ hàn fún àwọn tí wọn ti darapọ̀ mó Sátáni láti tako òtító.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Nínú àyọkà tó ǵáájú yí, “àwọn ijọ tí kò gba ifẹ́ òtító” ni àwọn wúndiá búburú àti aṣiwèrè ti Dániẹ̀lì àti Mátíù, àwọn tí Ámòsì 8:12 fi hàn pé wọn yòò bèrè sí í wá ihinrere ikilò ikeyin Olórun nígbà tí ó bá ti pé jù. Ó ti pé jù, nítorí wọn gbà irò kan gbọ̀ nípa àwọn ipilẹ̀ Ìsìn Adventist. Ìsìn Adventist bèrè sí í mu nínú irò nàà ní ọ̀dún 1863, àti láti igbà nàà lọ ó kàn n sòkalẹ̀ lọ lójú ọ̀nà rẹ̀ gbogbo.

Ohun tí mo fẹ́ kọ̀ bá yí jẹ́ ti irírí ara ẹ̀ni pátápátá, mo rò bẹ̀; sùgbón imọ̀lẹ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ tuntun wo ni a ṣe wólú sínú Adventism láti ọ̀dún 1863? Ellen White sọ nípa ihìn-iṣẹ́ 1888 ti Jones àti Waggoner pé, ọ̀n ni ihìn-iṣẹ́ nàà tí ọ̀n ti n gbé kalẹ̀ fún ọ̀pọ̀ ọ̀dún. Ihìn-iṣẹ́ wọn lè ti dà bí ohun tuntun tí ó sì mú iyàlẹ̀nu bá Adventism ní ọ̀dún 1888, sùgbón tuntun nàà àti iyàlẹ̀nu nàà kò jẹ́ èso ihìn-iṣẹ́ tuntun kan, bí kò ṣe ti ifọ̀jú kan tí ó ti n bà lé àwọn èniyàn Olórun láti ọ̀dún 1863.

Ellen White tọ̀ka sí Adventism pé ó wà nínú ipò Laodicea ǵáájú ọ̀dún 1863, nítorí nàà ifọ̀jú Laodicea ti bèrè sí í wólú sórí Adventism kí ọ̀dún 1863 tó dé; sùgbón ní ọ̀dún 1863, ijọ nàà fi òtító nípa “àkòkò méje” inú Lefitiku méjilélógún sí ẹ̀gbẹ́, èyí tí ó jẹ́ “àṣotẹ̀lẹ̀ àkòkò” àkòkò pátápátá tí Miller ṣàwárí. Kò sí imọ̀lẹ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ kankan tí ó ti farahàn nínú Adventism láti ọ̀dún 1863 wá! Kí ni ó yí padà?

Okuta àkòkò pátápátá ti ipilẹ̀ tẹ̀npilì nàà tí a kọ̀ sórí àkòkò àṣotẹ̀lẹ̀, tí ó sì dúró fún Jesu Kristi, ni àwọn Adventist kò sílẹ̀ ní ọ̀dún 1863. Okuta àkòkò tí Miller fi sínú ipilẹ̀ tẹ̀npilì nàà, tí ó dá lóri àkòkò gégé bí Kristi ti fi hàn nínú Daniẹ̀lì, níbi tí Ó ti sojú ara Rẹ̀ gégé bí Palmoni, “olùkà iye iyanu,” ni a kò, a sì fi sí apá kan. Okuta àkòkò pátápátá tí Miller ṣàwárí...

“Nínú fifà ọ̀rọ̀ àṣotẹ̀lẹ̀ nípa òkúta tí a kọ̀ sílẹ̀, Kristi tọ̀ka sí iṣẹ̀lẹ̀ gidi kan nínú itàn Ísírẹ̀lì. Iṣẹ̀lẹ̀ nàà ní ibáṣepọ̀ pèlú kíkọ̀ tẹ̀npilì àkòkò. Bí ó tilẹ̀ jẹ́ pé ó ní imúlò pátó ní àkòkò ibòwò àkòkò Kristi, tí ó sì yẹ́ kí ó ti ní agbára ikilò pátó sí àwọn Júù, ó tún ní ẹ̀kọ̀ kan fún wa pèlú. Nígbà tí a n kọ̀ tẹ̀npilì Solomoni, àwọn òkúta nílánlá fún àwọn ọ̀giri àti ipilẹ̀ ni a ti pèsè tán pátápátá ní ibi tí wọn ti máa n gé òkúta jáde; lẹ́yìn tí a sì mú wọn wá sí ibi ikólé, kò yẹ́ kí a lo irinṣẹ́ kankan lóri wọn; iṣẹ́ àwọn ọ̀sìṣẹ́ ni láti kan fi wọn sí ipò wọn nikan. Fún ilò nínú ipilẹ̀, a ti mú òkúta kan wá, tí ó tóbi lónà àrà òtò, tí irísí rẹ̀ sì yàtò; sùgbón àwọn ọ̀sìṣẹ́ kò rí ibi kankan fún un, wọn kò sì fẹ́ gbà á. Ó di ohun ibínú fún wọn bí ó ṣe n bẹ́ ní àilò lójú ọ̀nà wọn. Ó pé gan-an tí ó fi dúró gégé bí òkúta tí a kọ̀ sílẹ̀. Sùgbón nígbà tí àwọn akólé dé ibi fifi òkúta igun sílẹ̀, wọn wá fún igbà pípẹ́ láti rí òkúta tí yòò tó ní iwọn àti agbára, tí irísí rẹ̀ sì tọ̀, láti gba ipò pátó nàà, kí ó sì ru iwọn nílá tí yòò wá lóri rẹ̀. Bí wọn bá ṣe àṣàyan àìgbón fún ipò pàtàkì yí, ààbò gbogbo ilé nàà yòò wá nínú ewu. Wọn gbọ̀dọ̀ rí òkúta kan tí ó lè fara da ipa oòrùn, ọ̀tútú yinyin, àti iji lílẹ̀. Ọ̀pọ̀ òkúta ni a ti yan ní oríṣìrìṣì àkòkò, sùgbón ní abẹ́ itẹ́ nílá ti àwọn ẹ̀rù tó wuwo gan-an, wọn fọ̀ túútú. Àwọn miiran kò sì lè fara da àdánwò àwọn iyipadà ojiji ojú-ojó. Sùgbón níkeyin a fa àkíyèsí sí òkúta tí a ti pé tó bẹ̀ kò sílẹ̀. Ó ti fara hàn sí afẹ́fẹ́, sí oòrùn àti sí iji, lài fi hàn àláfọ̀ kékeré jù lọ. Àwọn akólé ṣe àyẹ̀wò òkúta yí. Ó ti fara da gbogbo àdánwò bí kò ṣe ọ̀kan ṣoṣo. Bí ó bá lè fara da àdánwò itẹ́ lílẹ̀ gidigidi, wọn pinnu láti gbà á gégé bí òkúta igun. A ṣe àdánwò nàà. A gba òkúta nàà, a mú un wá sí ipò tí a yàn fún un, a sì rí i pé ó bá a mu ní

pípé. Nínú iran àsoṭelẹ̀, a fi hàn Isaiah pé òkúta yíi jẹ̀ àmì Kristi. Ó wí pé:”

“È ya Olúwa àwọn ọmọ-ogun sí mímọ̀ fúnra Rẹ̀; kí Òun sì jẹ̀ ibèrù yín, kí Òun sì jẹ̀ èrù yín. Òun yóò sì jẹ̀ ibi mímọ̀; sùgbón gégé bí òkúta ikosẹ̀ àti gégé bí àpáta ikùṣẹ̀ fún ilé Israeli méjèjì, gégé bí ègè àti gégé bí idẹkùn fún àwọn olùgbé Jerusalemu. Ọ̀pòlọ̀pò nínú wọn yóò sì kosẹ̀, wọn yóò sì ṣubú, wọn yóò sì fọ̀, wọn yóò sì di mímú nínú idẹkùn, a ó sì mú wọn.’ Nígbà tí a gbé wòlú náà lọ sí iran àsoṭelẹ̀ tí tí dé ibòwò àkókó, a fihàn án pé Kristi yóò ru àwọn idánwò àti àyèwò, èyí tí ilò tí a fi ṣe òkúta igun pàtàkì nínú tẹ̀npili Solomoni jẹ̀ ààmì rẹ̀. ‘Nítorí náà bá yí ni Olúwa Ọ̀lórún wí, Kíyèsí i, mo fi òkúta kan sí Sioni fún ipilẹ̀, òkúta àyèwò kan, òkúta igun iyebíye, ipilẹ̀ tí ó dájú: ẹnì tí ó bá gbàgbó kì yóò yára.’ Isaiah 8:13–15; 28:16.”

“Nínú oḡbón aláilópin, Ọ̀lórún yan òkúta ipilẹ̀ náà, ó sì fi ọ̀wọ̀ ara Rẹ̀ tẹ̀ ẹ̀ sílẹ̀. Ó pé é ní ‘ipilẹ̀ tí ó dájú.’ Gbogbo ayé lè gbé èrù àti ibánújẹ̀ wọn lé e lórí; ó lè ru gbogbo wọn. Pèlú ààbò pípé ni wọn lè kólé lé e lórí. Kristi jẹ̀ ‘òkúta tí a ti dán wò.’ Àwọn tí wọn gbékè lé e, kì í já wọn kulẹ̀ láé. Ó ti ru gbogbo idánwò. Ó ti fara da inira èbi Ádámù, àti èbi àwọn ọmọ-oba rẹ̀, ó sì jáde gégé bí ẹnì tí ó ju asegun lọ lórí agbára ibi. Ó ti ru àwọn èrù tí gbogbo ẹ̀lẹ̀ṣẹ̀ tí n ronúpiwàdà ti kólé e lórí. Nínú Kristi ni ọ̀kàn ẹ̀lẹ̀bi ti rí itúsilẹ̀. Òun ni ipilẹ̀ tí ó dájú. Gbogbo àwọn tí ó fi í ṣe igbékẹ̀lẹ̀ wọn sinmi nínú ààbò pípé.”

“Nínú àsoṭelẹ̀ Isaiah, a kéde pé Kristi ni ipilẹ̀ dídúró ṣinṣin àti òkúta ikosẹ̀ pèlú. Àpósíteli Peteru, nígbà tí ó fi imísí Èmí Mímọ̀ kòwé, fihàn kedere ẹnì tí Kristi jẹ̀ òkúta ipilẹ̀ fún, àti ẹnì tí ó jẹ̀ àpáta ikùnfà fún:

“Bí ó bá jẹ̀ pé ẹ̀ ti tò ọ̀ wò pé Olúwa jẹ̀ aláánú. Èyin tí n tò Ọ̀ wá, bí ẹnì pé sí ọ̀dọ̀ òkúta aláàyè kan, tí àwọn èniyàn kò ní tòótó, sùgbón tí Ọ̀lórún yàn, tí ó sì ṣeyebíye, èyin náà pèlú, bí àwọn òkúta aláàyè, ní a n kọ̀ yín jọ̀ di ilé ẹ̀mí kan, eḡbé àlùfàà mímọ̀ kan, láti máa rú àwọn ẹ̀bọ̀ ẹ̀mí tí ó ṣe itẹ̀wọ̀gbà fún Ọ̀lórún nípasẹ̀ Jèsù Kristi. Nítorí náà pèlú, a kọ̀ ọ̀ sínú Ìwé Mímọ̀ pé, Wò ó, mo fi Òkúta igun àkókó kan lélẹ̀ ní Sioni, ẹnì àyànfẹ̀, ṣeyebíye: ẹnì tí ó bá sì gbà á gbọ̀ kì yóò di ẹnì tí a ó tìjù rẹ̀. Nítorí náà, fún yín tí ẹ̀ gbàgbó, Ó ṣeyebíye: sùgbón fún àwọn aláìgboràn, òkúta náà tí àwọn akólé kò, òun náà ni a ṣe di orí igun, àti òkúta ikosẹ̀, àti àpáta ikùnfà, àní fún àwọn tí n kòṣẹ̀ sí ọ̀rọ̀ náà, níwọn bí wọn ti jẹ̀ aláìgboràn.’ 1 Peteru 2:3–8.”

“Fún àwọn tí ó gbàgbó, Kristi ni ipilẹ̀ àìlẹ̀gbìn. Àwọn wònyí ni àwọn tí n bó lórí Àpáta náà tí wọn sì fọ̀. Itẹ̀riba sí Kristi àti igbàgbó nínú Rẹ̀ ni a ṣàfihàn níhìn-ín. Láti bó lórí Àpáta náà kí a sì fọ̀ ni láti fi òdodo-ara wa sílẹ̀ kí a sì tò Kristi wá pèlú irẹ̀lẹ̀ ọ̀mọ̀ kékeré, ní irònúpiwàdà fún àwọn irékojá wa, àti ní igbàgbó nínú ifẹ̀ idárijì Rẹ̀. Bákan náà pèlú, nípasẹ̀ igbàgbó àti igboràn ni àwa fi n kọ̀ lé Kristi gégé bí ipilẹ̀ wa.”

“Lórí òkúta aláàyè yíi ni àwọn Júù àti àwọn Kẹ̀fèrí pèlú lè kọ̀ ilé wọn. Èyí nìkan ni ipilẹ̀ kan ṣoṣo tí a lè fi kọ̀ ilé wa ní ààbò pípé. Ó gbòrò tó láti gba gbogbo èniyàn, ó sì lágbára tó láti ru iwọn àti èrù gbogbo ayé. Nípa isòkan pèlú Kristi, òkúta aláàyè náà, gbogbo àwọn tí n kọ̀ lé orí ipilẹ̀ yíi di òkúta aláàyè. Ọ̀pò èniyàn ni a fi isapá tiwọn gbé, ṣe dídán, a sì ṣe lóṣòṣò; sùgbón wọn kò lè di ‘òkúta aláàyè,’ nítorí pé wọn kò so mó Kristi. Láísí isòkan yíi, kò sí èniyàn tí a lè gbalà. Láísí iyè Kristi nínú wa, a kò lè fara da ijì idánwò. Ààbò wa tí tí ayé dá lórí kí a máa kọ̀ lé orí ipilẹ̀ dájú náà. Àwọn ọ̀pò èniyàn lónií n kọ̀ lé orí àwọn ipilẹ̀ tí a kò tìi dán wò. Nígbà tí ọ̀jò bá rọ̀, tí ijì líle bá ru, tí ikún omi bá sì dé, ilé wọn yóò wó, nítorí pé a kò fi ilẹ̀ rẹ̀ múlẹ̀ sórí

Àpáta ayérayé náà, Kristi Jèsù, òkúta ìgún àkókó.”

“Fún àwọn tí n kòsè ní ọ̀rọ̀ náà, nípa àìgbọ̀ràn, Kristi jẹ̀ àpáta ikòsẹ̀. Şùgbón ‘òkúta tí àwọn akílẹ̀ kò sílẹ̀, òun náà ni a ti sọ di orí igun.’ Gégé bí òkúta tí a kò sílẹ̀, Kristi nínú isẹ́-iránsẹ̀ Rẹ̀ lórí ayé ti ru àika àti ikà. A ‘kà á sí eni ẹ̀gàn, àti eni tí èniyàn kò sílẹ̀; ọ̀kúnrin ibànújẹ̀, tí ó sì mọ̀ ìrora dáadáa: ... a kà á sí eni ẹ̀gàn, a kò sì ka a sí nńkan.’ Isaiah 53:3. Şùgbón àkókò náà ti súnmọ̀ tí a ó fi yin ín lógo. Nípa àjínde kúrò nínú òkú, a ó fi hàn pé Òun ni ‘Ọmọ Ọlórun pẹ̀lú agbára.’ Romans 1:4. Ní igbà ibọ̀wọ̀ kejì Rẹ̀, a ó fi Òun hàn gégé bí Olúwa ọ̀run àti ayé. Àwọn tí wọn ti fẹ̀ kan mọ̀ àgbélébùú nísinsin yí yòò mọ̀ ọ̀go Rẹ̀. Níwájú gbogbo àgbáyé, òkúta tí a kò sílẹ̀ yòò di orí igun.”

“Àti lórí eni tí ó bá bọ̀ lé, yòò lọ ọ̀ sí erùpẹ̀.” Kò pé lẹ̀yin náà tí àwọn èniyàn tí wọn kọ̀ Kristi yóò fi rí ilú wọn àti orílẹ̀-èdè wọn run. Ọ̀go wọn yòò fọ̀, a ó sì tú un ká bí erùpẹ̀ níwájú afẹ́fẹ́. Kí sì ni ó pa àwọn Júù run? Àpáta náà ni, èyí tí, bí wọn bá ti kólé lé e lórí, ibá jẹ̀ ààbò wọn. Oore Ọlórun tí a gàn ni, òdodo tí a kò, àánú tí a kà sí ohun kékeré. Àwọn èniyàn dide sí itakò sí Ọlórun, gbogbo ohun tí ibá sì jẹ̀ ìgbàlà wọn sì di iparun wọn. Gbogbo ohun tí Ọlórun yàn sí iyè, wọn rí i pé ó di sí ikú fún wọn. Nínú bí àwọn Júù şe kàn Kristi mọ̀ àgbélébùú ni iparun Jerusalem wà nínú rẹ̀. Èjẹ̀ tí a ta sí Kalfari ni iwọn tí ó rì wọn sínú iparun fún ayé yí àti fún ayé tí n bọ̀. Bákan náà ni yòò rí ní ọ̀jọ̀ nílá ikeyin, nígbà tí ìdájọ̀ yòò şubú lórí àwọn tí n kọ̀ oore-ọ̀fẹ́ Ọlórun. Kristi, àpáta ikòsẹ̀ wọn, yòò nígbà náà farahàn sí wọn gégé bí òkè onígbẹ̀san. Ọ̀go ojú rẹ̀, èyí tí í şe iyè fún àwọn olódodo, yòò jẹ̀ iná amúnijẹ̀ fún àwọn èniyàn búburú. Nítorí ifẹ́ tí a kò, oore-ọ̀fẹ́ tí a gàn, ẹ̀lẹ̀şẹ̀ ni a ó pa run.

“Nípasẹ̀ ọ̀pọ̀ àpẹ̀júwe àti ikilọ̀ tí a tún şe léaléra, Jèsù fi hàn ohun tí yòò jẹ̀ àbájáde fún àwọn Júù nítorí kíkọ̀ Ọmọ Ọlórun sílẹ̀. Nínú ọ̀rọ̀ wònyí, Ó n bá gbogbo èniyàn ní gbogbo ìgbà sọ̀rọ̀—àwọn tí n kò láti gbà Á gégé bí Olúdàrapadà wọn. Gbogbo ikilọ̀ jẹ̀ fún wọn. Tẹ̀npìlì tí a ti sọ di aláimímọ̀, ọ̀mọ̀ aláìgbọ̀ràn, àwọn agbẹ̀ iró, àwọn akólé ẹ̀lẹ̀gàn—gbogbo wọn ní àfọ̀wọ̀kọ̀ wọn nínú ìrírí gbogbo ẹ̀lẹ̀şẹ̀. Bí kò bá ronúpiwàdà, iparun tí wọn ti şáfihàn şáájú yòò jẹ̀ ti òun.” Desire of Ages, 597–600.

A ó tẹ̀síwájú pẹ̀lú èyí nínú àpilẹ̀kọ̀ tí ó kàn.